

Analýza: metrika, strofika, prozodie; tropy, figury.

Interpretace

1)

TAJNÁ ŽALOST'

Tajná žalost' při mně bydlí,
kdyžt' mi jie nelze vídati.
Zlet' bude, ačt' se to prodlí,
nebudu-l u nie bývatí.

Bych pobyl u nie do roka,
zbyl bych smutka i všie núze,
netbal bych na zlého soka,
nechajžt' bydlí ktož chce v túze.

Nepaměti, tět' se lekám,
byť mne ke škodě netáhla.
Rač pomnieti, za toť prosím:
tys mocně v mé srdce sáhla.

Ját' pomním jedinké slovo,
tot' mi přišlo k utěšení;
za sto let v mém srdci novo,
potom do mého skončení.

Srdcet' se nemož děliti;
kdežt' jest, tut' jest vši silú.
Pěkná, rač ustavična býti,
ač chceš slúti věrnú milú.

S šerým očkem sokolíku,
tobět' sem v tvú službu poddán.
Najmilejší andělíku,
ty si mého srdečka pán.

(Jan Vilikovský [ed.]: *Staročeská lyrika*. Praha, Melantrich 1940, s. 31n.)

2)

IX HOURÁNÍ BOURAČEK

hourání bouraček cár hartusení courá
po mouru chmury, která vyšla z míry
osuhlou mrtvicí prázdna
taženou netopýry.

Chvil chundelaté chichotání s chutí
v padoucích škraloupech mění svou zvědavost,
by nalézalo rozhodnutí,
jež se ho netýkají.

A přece ještě včera drobná pera štěstí
o míru šera psala v těchto domech.
Tou skutečností duše místa
tak štípána je do bolesti,
že popelí se ve fantómech.

Mrak ptáků padá na koš pekařův
a zobe vzpomínky... Je máku na nich málo
a lehké jsou zlým časem, který šidí
na váze vše, co před chvílí se stalo.

(Vladimír Holan: *Záhřmotí*)

3)

ŽALM 63

Z granitu růžového, černého bazaltu
skutky tesané, ty rozhodují.

Ubásni se ve své mansardě,
rozbij bank, pak si postav dům:

tys ho nepostavil, není tvůj,
aniž tvá lest a cokoli,
v čem rejdí rozptylující démon.

Z růžového granitu, černého bazaltu
skutky tesané, ty rozhodují.

Jsou vždy bez kamene, ani nejsou vzduchem,
jsou vždy dechem, plachým pohybem
natočeným k plachtě na jezeře.

V tomto ponětí je básník sotva čtvrtý:
první je stařenka, druhý clochard v gestu,
třetí ta, co pere košile.

Ovšem jsou ghetta... a jsou posteje
a mokrá nábřeží...
Tam někde bydlí filozof a odtud poplím
vaše pyramidy, zpovyrážíme
oči vašich Sfing.

Co jste učinili? Ani my
neučiníme nic. –
(Ivan Diviš: *Žalmy*)

4)

RAKVÁŘ

Jeden rakvář si jednou k jednomu mrtvému odložil láhev s rumem, zapomněl na to, přitloukl víko a odešel do hospody. Sedl si ke stolu, objednal si štamprdli, pleskl se dlaní do čela, vstal, udělal pár kroků ke dveřím, pak ale mávl rukou a vrátil se zas ke stolu. Co to děláš? zeptal se kdosi. Co že dělám? zamyslnil se rakvář. Ale nic, vlastně nic, jen jsem tak mávnul rukou.

(Ivan Wernisch: *Lásku já nestojím*)

5)

ANTI (Ivo de Lux)

vystrč hlavu z polštáře
zbav se konečně tíhy
zbav se hrozného vladaře
vodpráskni kilo stíhy
 žij pij pyj
 žij pij pyj

anti kvete
kdopak s náma dete
až k vokraji anti žumpy
pumpující antilumpy

voláme hlavy z polštáře
voláme živýho bleska
svět je plátěná deska
běžim s hovnem proti plánu
do plátna do hovno zatnu

anti anti anti anti
anti anti anti anti

(Pavel Zajíček: *DG307, texty z let 1973–1980*)